

Verlag van de werkzaamheden

Raad van Toezicht
Beroepsuitoefening AA's

2009

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Hoofdstuk 1. De Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's	5
§ 1.1 Inleiding.....	5
§ 1.2 Samenstelling van de Raad	6
§ 1.3 Regelgevend kader werkzaamheden en positie van de Raad	6
§ 1.4 Doelstelling van de Raad	7
§ 1.5 Secretariële ondersteuning van de Raad.....	7
§ 1.6 Commissie voor de bezwaarschriften van de NOVAA.....	7
Hoofdstuk 2. Periodieke preventieve toetsingen 2009	9
§ 2.1 Inleiding.....	9
§ 2.2 Kwalitatieve doelstellingen van de Raad	9
§ 2.3 Kwantitatieve doelstellingen van de Raad	10
§ 2.4 Vrijstellingsbeleid van de Raad	11
§ 2.5 Accreditatie	12
§ 2.6 Opzet toetsingsstelsel van de Raad.....	13
§ 2.7 Toetsingskader en normering.....	15
§ 2.8 Uitkomsten toetsingen 2009.....	16
§ 2.9 Uitkomsten evaluatie Periodieke Preventieve Toetsingen	21
§ 3.0 Start tuchtrechtprocedures	22
Hoofdstuk 3. Overige werkzaamheden van de Raad	25
§ 3.1 Inleiding.....	25
§ 3.2 Overleg met het bestuur van de NOVAA	25
§ 3.3 Overleg en samenwerking met externe instanties	25
Hoofdstuk 4. Samenvatting	27
Bijlage I: lijst van gebruikte afkortingen en definities	31

Hoofdstuk 1. De Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's

§ 1.1 Inleiding

De NOvAA is als openbaar lichaam belast met de bevordering van een goede beroepsuitoefening door AA's (artikel 2 lid 3 Wet op de Accountants-Administratieconsulenten) en om daar waar nodig, die maatregelen te nemen die de beroepsuitoefening op een niveau brengen zodat wordt voldaan aan algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening. Hiertoe staat de NOvAA een groot aantal middelen ter beschikking, waaronder een gerichte opleiding tot AA, verplichte permanente educatie, alsmede kennisoverdracht door middel van vaktechnische publicaties, voorlichtingsbijeenkomsten, het beleggen van ledenvergaderingen, regiobijeenkomsten en andere activiteiten. De door de NOvAA ingestelde Raad van Toezicht heeft een zelfstandige functie en een onafhankelijke positie ten aanzien van de door hem uitgevoerde periodieke preventieve toetsingen en hertoetsingen.

De Algemene Ledenvergadering, het hoogste orgaan binnen de NOvAA, heeft in 2002 besloten tot het instellen van de Raad, teneinde de kwaliteit van het functioneren van AA's en hun kantoren door middel van toetsingen te borgen. Dit deed de Ledenvergadering destijds door een tweetal verordeningen aan te nemen: de Verordening op de Raad van Toezicht en de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing. In deze verordeningen liggen ook de verantwoordelijkheden vast van het NOvAA-bestuur, de individuele leden van de NOvAA en de Raad. In nadien plaatsgehad hebbende Ledenvergaderingen, is dit besluit van 2002 nadrukkelijk bevestigd.

Het jaar 2009 stond voor de NOvAA voornamelijk in het teken van de voorgenomen fusie met het NIVRA. Tijdens de Buitengewone Ledenvergadering van 16 december 2009 hebben de leden hiermee ingestemd. De gevolgen voor het werk van de Raad zijn thans nog niet te overzien. De Raad vertrouwt erop dat bijzondere aandacht zal worden gegeven aan de verworvenheden en resultaten van de toetsingssystematiek, zoals deze in de afgelopen jaren zijn ontwikkeld en toegepast.

In het eerste hoofdstuk van het Verslag van de werkzaamheden Raad van Toezicht 2009 worden de samenstelling van de Raad, het regelgevend kader waarbinnen hij zijn werkzaamheden uitvoert, zijn positie, taken en bevoegdheden, evenals de secretariële ondersteuning daarbij, behandeld.

Vervolgens worden in hoofdstuk twee de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen van de Raad behandeld, evenals het vrijstellingsbeleid van de Raad en de accreditatie van het stelsel van kwaliteitsbeheersing van het Koninklijk Nederlands Instituut van Registeraccountants (verder: het NIVRA) en de vereniging Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten (verder: de SRA). Tevens worden in dit hoofdstuk nader uiteengezet de opzet van het toetsingsstelsel, (de ontwikkelingen ten aanzien van) het toetsingskader en de normering. U treft ook de uitkomsten van de (her)toetsingen 2009 evenals een analyse hiervan aan.

Hoofdstuk drie behandelt de overige werkzaamheden van de Raad zoals onder meer het voeren van overleg met interne en externe partijen. Een goed contact met alle op het speelveld van kwaliteitsbeheersing door en voor accountants actieve spelers, acht de Raad van groot belang. De Raad heeft in het verslagjaar overleg gevoerd met het bestuur en de directie van de NOvAA, de Werkgroep Toetsingsinstrumentarium, het College Kwaliteitsonderzoek van het NIVRA (verder: CKO) en de SRA.

Tot slot wordt in hoofdstuk vier dit verslag samengevat.

§ 1.2 Samenstelling van de Raad

Op 11 november 2002 werd de Raad van Toezicht geïnstalleerd. De personele samenstelling van de Raad was in 2009 aldus:

- **mr. A.J.W.M. Jurgens** (voorzitter), oud-president van het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch;
- **mr. N. Schaar** (plaatsvervangend voorzitter), raadsheer in het Gerechtshof te 's-Gravenhage,
- **P.H. van Zeil** (lid), oud-staatssecretaris van Economische Zaken;
- **A.Th. Harmsen AA** (lid), oud-voorzitter van het NOvAA-bestuur, thans niet meer als openbaar accountant werkzaam;
- **drs. A.A.V.M. Otten AA** (lid), oud-penningmeester en plaatsvervangend voorzitter van het NOvAA-bestuur, thans niet meer als openbaar accountant werkzaam.

De meerderheid van de uit vijf leden bestaande Raad is, zoals uit de personele samenstelling blijkt, afkomstig uit andere disciplines dan uit de kring der Accountants-Administratieconsulenten. De omstandigheid dat de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter uit de rechterlijke macht voortkomen en een derde lid van de Raad uit het openbaar bestuur, vormt een extra waarborg voor het onafhankelijk optreden van de Raad. De heer H. Geerlofs AA, oud-voorzitter van het NOvAA-bestuur en werkzaam als openbaar accountant, heeft de Raad tot oktober 2009 bijgestaan als vaktechnisch adviseur.

De benoemingstermijn van de heer Van Zeil is met ingang van 1 januari 2010 verstreken. De heer Van Zeil is derhalve met ingang van genoemde datum gedefungeerd. De Raad heeft grote waardering voor de jarenlange steun en inbreng van de heer van Zeil. De Raad zal de vasthoudendheid in zijn streven naar kwaliteit, maar ook zijn menselijke betrokkenheid bij het toezicht in herinnering houden.

§ 1.3 Regelgevend kader werkzaamheden en positie van de Raad

De Raad functioneert op basis van een door het NOvAA-bestuur verleende regeling van mandaat, volmacht en machtiging voor de leden van de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's die op 19 oktober 2006 in werking is getreden. Op basis van het aan de Raad verleende mandaat oefent hij, namens het bestuur van de NOvAA, de bevoegdheden uit die zijn opgenomen in de Verordening op de Raad van Toezicht en de Periodieke Preventieve Toetsing.

Op 20 oktober 2009 is door het NOvAA-bestuur een nieuw Besluit mandaat, volmacht en machtiging aan de leden van de Raad van Toezicht vastgesteld (gepubliceerd op 5 november 2009 in de Staatscourant 2009, 16882). Dit treedt in de plaats van het hierboven genoemde besluit. De reden voor aanpassing is dat, met ingang van 1 januari 2009, de Verordening Kwaliteitsonderzoek van het NIVRA is gewijzigd. Naast een gewijzigde toetsingsopzet, wordt voortaan door het NIVRA als uitgangspunt gehanteerd, dat alle RA's onder dezelfde regelgeving vallen ten aanzien van de toetsingen van stelsels van kwaliteitsbeheersing. Een RA op een "gemengd" kantoor zou daarom niet meer kunnen worden getoetst op grond van regelgeving van de NOvAA, maar louter op grond van de Verordening Kwaliteitsonderzoek. Het was echter niet de bedoeling om dit ook te laten gelden voor accountantspraktijken waaraan meer AA's dan RA's (dan wel een gelijk aantal, zie ook paragraaf 2.5), verbonden zijn, en om die reden getoetst zouden moeten worden door de Raad van Toezicht. In de Verordening Kwaliteitsonderzoek is daarom de mogelijkheid opgenomen om de bevoegdheid om een RA te toetsen, op basis van delegatie, over te dragen aan de NOvAA. Delegatie is de bestuursrechtelijke figuur waarbij een bestuursorgaan aan een ander bestuursorgaan de bevoegdheid overdraagt om zelfstandig besluiten te nemen.

Daarmee is een bevoegdheid overgedragen aan het bestuur van de NOvAA, maar deze delegatie schiep nog niet de bevoegdheid voor de Raad om namens het bestuur van de NOvAA een toetsing uit te voeren op basis van de Verordening Kwaliteitsonderzoek. Daarvoor diende het bestuur van de NOvAA het mandaat van de Raad uit 2006 aan te passen. Uit het nieuwe mandaatbesluit vloeit voort dat de Raad niet alleen de bevoegdheden krachtens de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing en de Verordening op de Raad van Toezicht, namens het bestuur van de NOvAA, uit kan voeren, maar ook de bevoegdheden die het bestuur van het NIVRA aan het bestuur van de NOvAA heeft gedelegeerd.

Het nieuwe mandaatbesluit kan niet met terugwerkende kracht in werking treden. De oordelen die de Raad tussen 1 januari en 6 november 2009 heeft gegeven over accountantspraktijken waaraan ten minste één RA verbonden is, zijn daarom bekrachtigd. Deze bekrachtiging is opgenomen in artikel 8 van het mandaatbesluit. Het gaat hierbij om eindoordeelen over kantoren waarbij in 2009 zowel de toetsing heeft plaatsgevonden als het eindoordeel tot stand is gekomen.

§ 1.4 Doelstelling van de Raad

De doelstelling respectievelijk de taak van de Raad is het uitvoeren van periodieke preventieve toetsingen onafhankelijk van de getoetsten en, indien sprake is van een redelijk vermoeden van niet-naleving van de voor accountants geldende beroepsnormen, het instellen van onderzoeken. De onafhankelijkheid van de Raad in de uitvoering van zijn werkzaamheden wordt gewaarborgd door zowel de samenstelling van de Raad als de wijze waarop de leden van de Raad worden benoemd (namelijk voor een vaste periode), evenals door de vrijheid die de Raad heeft om, binnen de kaders van het mandaat en de relevante verordeningen, zijn eigen beleid en werkwijze te bepalen. Daarbij kan de Raad, namens het bestuur van de NOvAA, zelfstandig een klacht bij de tuchtrechter indienen, wanneer hem bij de uitoefening van het toezicht feiten of omstandigheden zijn gebleken op grond waarvan verwacht mag worden dat zij zullen leiden tot het opleggen van een tuchtrechtmaatregel, dan wel grondverklaring van de klacht.

§ 1.5 Secretariële ondersteuning van de Raad

De taak van het secretariaat is het ondersteunen van de Raad in de meest brede zin van het woord. De werkzaamheden van het secretariaat richten zich voornamelijk op de planning, de voortgang en de administratieve afhandeling van de periodieke preventieve (her)toetsingen. De secretariële ondersteuning van de Raad wordt verzorgd door personeel dat door de NOvAA ter beschikking wordt gesteld. De werkplek van de medewerkers van het secretariaat bevindt zich ten kantore van de NOvAA.

Het secretariaat van de Raad is het specifieke aandachtsveld van mevrouw mr. H.C. van der Meer. In haar functie als secretaris van de Raad wordt zij thans ter zijde gestaan door mevrouw W.B. van Veen BES, managementassistent, mevrouw S.F. Aliahmad en de heren F. de Jager en E. Paats, administratief medewerkers.

§ 1.6 Commissie voor de bezwaarschriften van de NOvAA

De mandaatconstructie, op basis waarvan de Raad thans functioneert, kent krachtens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) een beperking. Op grond van artikel 10:3 lid 3 Awb kan het bestuur van de NOvAA aan de Raad niet de bevoegdheid mandateren om te beslissen op bezwaren tegen besluiten die door de Raad in mandaat zijn genomen. De afwikkeling van bezwaarprocedures is een verantwoordelijkheid van het NOvAA-bestuur. De NOvAA heeft sinds 2007 een (algemene) onafhankelijke commissie voor de bezwaarschriften, onder voorzitterschap van de heer mr. J.J.H. Suyver, algemeen secretaris van de Nederlandse Orde van Advocaten. Tevens is een reglement van orde voor deze commissie en haar werkzaamheden door het NOvAA-bestuur vastgesteld.

De commissie voor de bezwaarschriften adviseert het NOvAA-bestuur over de te nemen besluiten op bezwaarschriften (NOvAA breed). Dit doet zij met betrekking tot bezwaren op besluiten van de Raad op basis van een integrale heroverweging van het toetsingsdossier en, in beginsel, na het horen van zowel de belanghebbende(n) die het bezwaarschrift heeft ingediend als (een delegatie namens) de Raad. Het Bestuur besluit zelfstandig op de ingediende bezwaren, waartegen door belanghebbende(n) beroep kan worden ingesteld bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

BEZWAARPROCEDURES 2009								
Inhoud Bezwaar- schrift	Aan tal	Inge trok ken	Nog in behandeling bij de Commissie	Advies Commissie			Besluit NOvAA-Bestuur	
				<i>Bezwaar- schrift niet- ontvankelijk</i>	<i>Bezwaar- schrift ongegrond, handhaving besluit Raad</i>	<i>Bezwaar- schrift gegrond, nieuw besluit te nemen</i>	<i>Handhaving besluit Raad</i>	<i>Nieuw besluit</i>
Bezwaar aangaande het besluit van de Raad op een verzoek tot vrijstelling c.q. uitstel van (her)toetsing	2	2						
Bezwaar aangaande het eindoordeel van de Raad naar aanleiding van een reguliere toetsing.	3		1		1	1		1
Bezwaar aangaande het eindoordeel van de Raad naar aanleiding van een hertoetsing.	-							
Bezwaar tegen de hoogte van de factuur voor (her)toetsing of verbeterplan.	14	1	3	3	6	1		1
Overige bezwaren.	1			1				

Tabel 1. Overzicht bezwaarprocedures 2009

Hoofdstuk 2. Periodieke preventieve toetsingen 2009

§ 2.1 Inleiding

Zoals eerder vermeld zijn de twee belangrijkste aandachtsgebieden van de Raad: het preventief toetsen van de door de accountantspraktijken gehanteerde systemen van kwaliteitsbeheersing en het doen van onderzoeken naar situaties die niet in overeenstemming zijn met wet- en regelgeving en die tot een veroordeling door de tuchtrechter zouden kunnen leiden.

§ 2.2 Kwalitatieve doelstellingen van de Raad

Algemeen

De Raad stelt steeds de kwaliteit van de toetsingen boven de kwantiteit en betracht dan ook de uiterste zorgvuldigheid in de toetsingsprocedure. Ten behoeve van de realisatie van deze kwalitatieve doelstellingen besteedt de Raad veel aandacht aan de werving, de selectie, de opleiding en de begeleiding van toetsers. Zo heeft de Raad (toetsings)procedures ontwikkeld die voor de toetsers zijn opgenomen in een Handboek Toetsingen. Toetsers worden tevens via een elektronische nieuwsbrief periodiek op de hoogte gehouden van onder andere de meest recente ontwikkelingen op het gebied van regelgeving en de gevolgen hiervan voor de toetsingen. Ter gelegenheid van een periodiek te houden toetsersbijeenkomst worden deze aspecten en andere van belang zijnde zaken onder de aandacht gebracht en daar waar nodig nader toegelicht. Daarbij heeft de Raad het afgelopen verslagjaar wederom dankbaar gebruik gemaakt van de mogelijkheid om via het huisorgaan van de NOvAA, het maandblad Accountant Adviseur, AA's te informeren over het verloop van de toetsingen in 2009 en de bevindingen van de Raad die daaruit zijn voortgevloeid.

Toetsersbestand

De Raad tracht op verschillende manieren bij te dragen aan de vorming van een kwalitatief hoogstaand toetserskorps. Toetsers zijn die AA's die voldoen aan de in artikel 6 van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing genoemde voorwaarden en door de Raad aanvullend gestelde criteria. Aan de toetsers worden zowel eisen gesteld op het gebied van beroepservaring en inzetbaarheid, als onbesproken gedrag (geen tuchtrechtelijke veroordeling in de afgelopen vijf jaar). Voor de uitvoering van de periodieke preventie toetsingen en de hertoetsingen zet de Raad in beginsel jaarlijks circa 135 toetsers in die door hem zijn opgeleid. Ten behoeve van de kwaliteit van de toetsingen streeft de Raad er in beginsel naar om iedere toetsers minimaal vijf keer per jaar te laten toetsen. Gezien het grote aantal uit te voeren (her)toetsingen in 2009 kon deze doelstelling ruimschoots worden gerealiseerd.

Toetsersbijeenkomst

Op 17 maart 2009 organiseerde de Raad zijn vierde Toetsersbijeenkomst, wederom in het Mercure Hotel te Nieuwegein. Het was een uitgebreid programma en de belangstelling onder de toetsers was groot. Ook de voorzitter, de directeur en de directiesecretaris van de NOvAA waren aanwezig.

De voorzitter van de Raad opende de bijeenkomst en bedankte in zijn toespraak de toetsers voor hun werkzaamheden in een tijd waarin een uitvoerig debat wordt gevoerd over de gewijzigde regelgeving en het belang van toezicht. De voorzitter van de Raad noemde als bijzonder probleem de toename van het aantal vrijstellingsverzoeken. In een groeiend aantal gevallen wordt duidelijk misbruik gemaakt van de mogelijkheid om vrijstelling van toetsing te verkrijgen. In overleg met het NOvAA-bestuur is om die reden het vrijstellingsbeleid voor het toetsingsjaar 2010 aangescherpt. Ingegaan werd ook op het karakter van de toetsingen.

Na een korte introductie van de dagvoorzitter, de vice-voorzitter van de Raad, zijn de bevindingen van de periodieke preventieve toetsingen van de Raad uit 2008 toegelicht, alsmede de aanpak van collegiale toetsingen die coachend én adviserend moeten zijn.

Er werd verder een toelichting gegeven op het aan de gewijzigde regelgeving aangepaste toetsingsinstrumentarium 2009, het (nieuwe) regelgevend kader, de aangepaste toetsingsprogramma's en het verloop van de bezwaarprocedures in 2008. Na afloop van de presentaties kregen de toetsers de gelegenheid om vragen te stellen aan een deskundig panel. De bijeenkomst werd afgesloten met een maaltijd.

Nieuwsbrief voor de toetsers

In het verslagjaar zijn de toetsers van de Raad door middel van een elektronische nieuwsbrief periodiek op de hoogte gehouden van operationele aangelegenheden, ontwikkelingen aangaande regelgeving en planning van de periodieke preventieve toetsingen. In 2009 is de nieuwsbrief drie keer verschenen.

§ 2.3 Kwantitatieve doelstellingen van de Raad

Met betrekking tot de jaarlijkse toetsingsselectie is de Raad er in zijn berekeningen steeds vanuit gegaan dat er in totaliteit circa 1.750 accountantskantoren zijn waar een Accountant-Administratieconsulent werkzaam is. Uitgaande van een toetsingsfrequentie van (minimaal) een keer in de zes kalenderjaren, betekent dit dat de Raad jaarlijks circa 300 kantoren uit de populatie van te toetsen kantoren moet selecteren. De Raad heeft daarbij steeds als verwachting uitgesproken dat van de in enig jaar geselecteerde groep kantoren, steeds een gedeelte niet voor toetsing door de Raad in aanmerking zal komen. De reden voor niet-toetsing zal veelal gelegen zijn in het feit dat de desbetreffende accountantspraktijk is aangesloten bij een koepelorganisatie die door de Raad is geaccrediteerd (zie ook paragraaf 2.5). Daarnaast komen praktijken tijdelijk niet voor toetsing in aanmerking, omdat vrijstelling is verleend (artikel 14 VPPT; zie ook paragraaf 2.4).

Periodieke Preventieve Toetsingen en Hertoetsingen 2009		
	Aantal 2009	Aantal 2008
Reguliere Toetsingsselectie	352	0
Te toetsen accountantspraktijken uit eerdere toetsingsselecties	80	349
Hertoetsingen en aanvullende toetsingen (art. 12 Verordening op de PPT)	109	208
Te toetsen accountantspraktijken overgedragen door CKO/NIVRA	3	13
Totaal aantal te toetsen kantoren	544	570
Geen accountantspraktijk meer c.q. geen professionele diensten meer verricht (artikel 2 VPPT)	82 -/-	87 -/-
Dossieroverdracht op basis van accreditatie aan CKO/NIVRA of SRA	81 -/-	20 -/-
Tijdelijke vrijstelling op basis van art. 14 Verordening PPT	61 -/-	65 -/-
Tijdelijke vrijstelling c.q. uitstel op basis van bijzondere omstandigheden	36 -/-	83 -/-
Totaal aantal getoetste kantoren	284	315

Tabel 2. uit te voeren periodieke preventieve toetsingen en hertoetsingen 2009

§ 2.4 Vrijstellingsbeleid van de Raad

Zoals eerder vermeld selecteert de Raad jaarlijks, volgens een vastgestelde procedure, accountantspraktijken die voor toetsing in aanmerking komen. In artikel 14 lid 3 van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing (VPPT) wordt de mogelijkheid geboden om richtlijnen uit te vaardigen voor het verlenen van een tijdelijke vrijstelling van toetsing op grond van bijzondere omstandigheden.

Er kunnen zich omstandigheden voordoen waarin het door de Raad niet wenselijk wordt geacht dat een accountantspraktijk aan toetsing wordt onderworpen. Een accountantspraktijk kan door bepaalde oorzaken tijdelijk niet in de gelegenheid zijn te voldoen aan de normen zoals bedoeld in artikel 3 VPPT, de praktijk bevindt zich bijvoorbeeld in een opstart- of afbouwfase, het is minder dan een jaar geleden betrokken in een fusieproces, of de praktijk is minder dan een jaar geleden geconfronteerd met de verbreking van de samenwerking met een aanzienlijk deel van de bij die praktijk werkzame accountants. In deze situaties beoordeelt de Raad of, gelet op de specifieke situatie bij de betreffende praktijk en de noodzakelijke inspanning die een toetsing voor de onderhavige accountantspraktijk met zich brengt, het gerechtvaardigd is dat de desbetreffende praktijk tijdelijk wordt vrijgesteld van toetsing. De accountantspraktijk dient hiertoe een schriftelijk gemotiveerd verzoek in te dienen, voorzien van deugdelijke bewijsstukken. De vrijstelling op grond van bijzondere omstandigheden wordt verleend voor een beperkte termijn van ten hoogste een kalenderjaar. Indien de specifieke omstandigheden dit rechtvaardigen, is de Raad er ook in 2009 in bepaalde situaties toe overgegaan die termijn eenmalig met een kalenderjaar te verlengen.

In het verslagjaar hebben 97 accountantspraktijken een beroep gedaan op een vrijstellingsgrond, exclusief de uiteindelijke uitschrijvingen (82 kantoren) uit het NOvAA-register. In totaal betreft dit 33% op het totaal aantal te toetsen accountantspraktijken 2009. Het overgrote deel van de vrijstellingsverzoeken is door de Raad, op grond van bijzondere omstandigheden, toegekend. Deze vrijstellingen zijn verleend voor een beperkte termijn van ten hoogste een kalenderjaar.

In 16 gevallen heeft de Raad het verzoek om diverse redenen niet gehonoreerd. Primair omdat geen sprake bleek van een situatie zoals opgenomen in artikel 14 lid 3 VPPT en de Richtlijnen van de Raad voor het verkrijgen van een vrijstelling, maar in bepaalde gevallen ook omdat (na herhaald verzoek) niet de vereiste bewijsdocumentatie, ter onderbouwing van het vrijstellingsverzoek, werd overgelegd.

De behandeling en afwikkeling van vrijstellingsverzoeken en verzoeken om uitstel is in de loop der jaren een arbeidsintensief proces geworden. Het neemt in toenemende mate een groot deel van de beschikbare capaciteit op het secretariaat van de Raad in beslag. Enerzijds door het grote aantal van de ingediende verzoeken, anderzijds door het gebrek aan onderbouwing middels argumentatie en, voor wat betreft de vrijstellingsverzoeken, door het gebrek aan bewijsdocumentatie. In de gevallen waarin de betreffende accountantspraktijk het verzoek niet of onvoldoende had onderbouwd, werd deze in de gelegenheid gesteld dit alsnog te doen. In enkele gevallen was daartoe een herhaald verzoek van de Raad nodig. Soms wordt vrijstelling gevraagd in geval van ziekte. Als regel kan daaraan niet worden voldaan. Dat behoeft ook niet. Er is namelijk sprake van een plicht met betrekking tot de formalisering van een waarnemingsovereenkomst. Aldus kan de waarnemer de toetsers ontvangen en terzijde staan.

Daarbij was een aanzienlijk aantal accountantspraktijken -formeel- te laat met het indienen van het verzoek, waardoor de toetsing reeds was gepland en toetsers bereid waren gevonden de betreffende toetsing uit te voeren. Ondanks deze termijnoverschrijding is de Raad in het verslagjaar overgegaan tot de behandeling en afwikkeling van deze verzoeken. Als gevolg daarvan is een groot aantal vrijstellingen, gedurende het toetsingsjaar, in plaats van in het eerste kwartaal, alsnog toegekend en dienden de reeds geplande toetsingen te worden afgezegd of verschoven. Het behoeft geen betoog dat dit een aanzienlijke administratieve lastenverzwaring tot gevolg heeft gehad. Dientengevolge heeft de Raad beslist om zijn richtlijnen en procedures met betrekking tot het verlenen van vrijstellingen en uitstel voor de komende toetsingsjaren aan te scherpen en heeft hij het NOvAA-Bestuur geadviseerd de relevante bepalingen in de Verordening op de PPT aan te scherpen voor het indienen van een herhaald vrijstellingsverzoek, aangezien geconstateerd is dat het herhaaldelijk indienen van vrijstellingsverzoeken (op verschillende gronden) door sommige AA's wordt gebruikt om de uitvoering van een toetsing enige jaren uit te stellen. Door de invoering van de staffel voor elk tweede en volgend verzoek, wordt bewerkstelligd dat hiermee een drempel wordt opgeworpen. De staffelmethode is aangenomen tijdens de Algemene Ledenvergadering van 15 juni 2009 en opgenomen in de Verordening op de Tarieven Periodieke Preventieve Toetsing.

§ 2.5 Accreditatie

College Kwaliteitsonderzoek¹

Het komt regelmatig voor dat bij accountantspraktijken, naast Accountants-Administratieconsulenten, ook registeraccountants werkzaam zijn. Formeel zou dit betekenen dat deze accountantspraktijken door zowel de Raad (voor zover het de AA's betreft) als het College Kwaliteitsonderzoek (CKO), het toetsingsorgaan van het NIVRA (voor zover het de RA's betreft), zouden moeten worden getoetst. Om deze accountantspraktijken de (financiële en organisatorische) last van een dubbele toetsing te besparen, is in 2004 onderzoek verricht naar de gelijkwaardigheid van de door beide instanties gehanteerde toetsingssystemen. Krachtens artikel 15 VPPT kan de Raad een stelsel van kwaliteitsbeheersing, dat hij tenminste gelijkwaardig acht aan zijn eigen stelsel, accrediteren. Op grond van dit onderzoek is in 2004 geconcludeerd dat, met enige aanpassingen, beide systemen als gelijkwaardig kunnen worden beschouwd, zodat accreditatie van de wederzijdse toetsingssystemen kon plaatsvinden.

Op 1 januari 2009 is evenwel het Delegatie- en uitvoeringsbesluit Verordening Kwaliteitsonderzoek van het NIVRA in werking getreden. Dit besluit is in de bestuursvergadering van het NIVRA vastgesteld op 11 december 2008. In dit besluit is de bevoegdheid om toetsingen uit te voeren bij "gemengde" accountantspraktijken gedelegeerd aan de NOvAA en is machtiging verleend tot het verrichten van daarop betrekking hebbende handelingen. Om deze reden is het mandaatbesluit van de Raad uit 2006 aangepast en heeft bekrachtiging plaatsgevonden van de eindoordeelen naar aanleiding van de door de Raad in 2009 uitgevoerde (her)toetsingen van accountantspraktijken waar ook RA's werkzaam zijn. Bekrachtiging was nodig, omdat het mandaatbesluit op 6 november 2009 pas in werking kon treden.

Strikt genomen, zou de Raad met ingang van 1 januari 2009 gemengde kantoren moeten toetsen op grond van de Verordening Kwaliteitsonderzoek. Daartegen bestonden van de zijde van de Raad juridische en praktische bezwaren. Na overleg met het NIVRA is daarom een praktische uitwerking overeengekomen. In hoofdlijnen komt deze erop neer, dat de Raad een kantoor waar meer AA's dan RA's aan verbonden zijn, toetst tot en met het eindoordeel naar aanleiding van de hertoetsing op grond van de regelgeving van de NOvAA. Als na de hertoetsing blijkt dat het eindoordeel opnieuw 'voldoet niet' luidt, wordt het dossier aan het NIVRA overgedragen voor verdere behandeling. Dat neemt echter niet weg dat de grondslag voor de toetsing van een accountantspraktijk waar één of meer RA's aan verbonden zijn, de Verordening Kwaliteitsonderzoek is en niet langer de accreditatie door het NIVRA.

¹ Het College Toetsing Kwaliteit (CTK) heet per 1 januari 2009 College Kwaliteitsonderzoek (CKO).

Naar aanleiding van het delegatiebesluit is ook een aantal (praktische) afspraken gemaakt waaronder de afspraak met betrekking tot de verdeling van de voor toetsing geselecteerde "gemengde" accountantspraktijken tussen beide toetsinstanties. De verdeelsleutel is gebaseerd gebleven op een meerderheid van AA's of RA's werkzaam bij een te toetsen praktijk. Wanneer een praktijk in meerderheid uit AA's bestaat, zal de toetsing worden uitgevoerd door de Raad. Bij een gelijk aantal AA's en RA's wordt gekeken naar de eigendomsverhouding. De te verrichten toetsingswerkzaamheden ten aanzien van de restcategorie worden in onderling overleg tussen de Raad en het CKO verdeeld. Op deze manier is ook in het verslagjaar bewerkstelligd dat een "gemengde" praktijk slechts door één toetsingsinstantie wordt bezocht.

SRA

In het verslagjaar 2003 heeft de vereniging Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten (SRA) bij de Raad een verzoek tot accreditatie ingediend dat in dat jaar met een positieve beslissing is afgewikkeld. Deze accreditatie, die in beginsel is toegekend voor de duur van drie jaren, is in 2006 (met ingang van 1 januari 2007) met drie jaren door de Raad verlengd. In het kader van de accreditatie van de SRA zijn afspraken gemaakt voor beoordeling van de werking van het door de SRA gehanteerde systeem.

Aangezien de accreditatie op 1 januari 2010 afloopt, is in het najaar van 2009, krachtens artikel 15 van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsingen, door de Raad wederom een onderzoek uitgevoerd naar de opzet en werking van het stelsel van kwaliteitsbeheersing. De Raad heeft in januari 2010 beslist om de accreditatie van de SRA wederom met drie jaar te verlengen (onder voorbehoud van het verdere fusieverloop NOvAA-NIVRA). Als aanvullende voorwaarde heeft de Raad gesteld dat per het einde van ieder jaar de SRA de Raad informeert over praktijken waarvan het lidmaatschap van de SRA is beëindigd, met vermelding van de reden hiervan.

Gevolgen van de accreditatie

In het verslagjaar kwamen 81 van de in totaal 544 voor toetsing geselecteerde accountantspraktijken (circa 15 %) niet voor toetsing door de Raad in aanmerking, omdat deze waren aangesloten bij en/of getoetst werden door een koepelorganisatie die door de Raad is geaccrediteerd.

§ 2.6 Opzet toetsingsstelsel van de Raad

Algemeen

Een accountantspraktijk dient te beschikken over een stelsel van kwaliteitsbeheersing dat voldoet aan algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening. De toetsing houdt een onderzoek in, waarbij wordt nagegaan of het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing in opzet en werking voldoet aan de meergenoemde normen. De toetsing wordt uitgevoerd aan de hand van door de Raad vastgestelde toetsingsprogramma's. Deze toetsingsprogramma's zijn door de Raad, via het voor alle Accountants-Administratieconsulenten toegankelijke (besloten) deel van zijn website, bekend gemaakt.

De Raad stelt ten behoeve van elke toetsing een toetsingsteam samen (bestaande uit minimaal 2 AA's teneinde de objectiviteit van de toetsing te waarborgen), dat de toetsing ter hand neemt. De Raad geeft minimaal zes weken van tevoren aan een accountantspraktijk te kennen, dat bij de praktijk een toetsing zal plaatshebben. Van de praktijken wordt verwacht, dat alle voor de toetsing relevante gegevens aan het toetsingsteam ter beschikking worden gesteld (artikel 8 VRvT).

Tijdens de toetsing neemt het toetsingsteam de bevindingen door met (vertegenwoordigers van) de accountantspraktijk. Daarbij vindt er een afrondend eindgesprek plaats. Op basis van de eindbespreking stelt het toetsingsteam een toetsingsverslag samen, evenals een gemotiveerd voorstel voor een door de Raad te vellen eindoordeel. Dit toetsingsverslag wordt voorgelegd aan de getoetste praktijk die in de gelegenheid wordt gesteld een schriftelijk commentaar op het toetsingsverslag aan de Raad te zenden. Indien de praktijk schriftelijk reageert op de negatieve bevindingen, wordt een nadere toelichting van de toetsers gevraagd. Op basis van het advies van de toetsers, de eventuele reactie van de getoetste accountantspraktijk en de reactie hierop van de toetsers vormt de Raad zich een eindoordeel.

De periodieke preventieve toetsingen kunnen leiden tot tweeërlei soorten eindoordelen voor de getoetste accountantspraktijken. Het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet of het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet niet (artikel 11 lid 4 sub a en b VPPT). Wanneer het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing niet voldoet, stelt de Raad een termijn (van doorgaans 2 jaar) waarbinnen het stelsel van kwaliteitsbeheersing door de betreffende praktijk dient te worden aangepast, alsmede een termijn voor indiening en implementatie van een verbeterplan gebaseerd op de door de Raad overgenomen en/of gedane concrete aanbevelingen en aanwijzingen ter verbetering van het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing (artikel 11 lid 5 VPPT).

Omdat het NOvAA-bestuur het in 2008 noodzakelijk en wenselijk heeft geacht om meer inzicht te verkrijgen in de mening van de getoetste accountantspraktijk over onder andere de gehanteerde toetsingsprocedure, alsmede de inhoud en het effect van de (her)toetsing, is een evaluatieformulier ontwikkeld. Het doel daarvan is om eventuele aandachtspunten dienaangaande te signaleren en inventariseren, opdat, waar mogelijk en nodig, verbeteringen kunnen worden aangebracht (zie ook paragraaf 2.8 onder Uitkomsten evaluatie Periodieke Preventieve Toetsingen)

Opzet toetsingen

Het uitvoeren van een toetsing komt neer op het vergelijken van de overgelegde documentatie met de door de beroepsorganisatie gestelde normen en overige wet- en regelgeving. De bevindingen van de toetsers dienen gebaseerd te zijn op de vast te stellen feiten en dus niet op goede voornemens voor de (nabije) toekomst. Deze bevindingen worden vastgelegd in het toetsingsverslag, dat de basis vormt voor het advies van de toetsers inzake het eindoordeel van de Raad. Het behoeft geen betoog dat een dergelijke voor de getoetste accountantspraktijk belangrijke oordeelsvorming uiterst zorgvuldig tot stand dient te komen en daarom op een eenduidige wijze aan het papier moet worden toevertrouwd. De Raad staat om die reden steeds uitvoerig stil bij de overwegingen die de toetsers bij het advies voor een eindoordeel hebben laten meewegen en besteedt in zijn eindoordeel bijzondere aandacht aan de motivering van zijn oordeel.

Organisatie en uitvoering toetsingen

De organisatie, het inplannen, het doen uitvoeren en afwickelen van de reguliere periodieke preventieve toetsingen en de hertoetsingen is de hoofdactiviteit van het secretariaat van de Raad. De overige werkzaamheden van het secretariaat bestaan uit de dossiervorming, de begeleiding en de afwikkeling van verbetertrajecten, het informeren van toetsers en getoetsten, het 'up to date' houden van de toetsingsdocumenten, het werven en opleiden van toetsers, het organiseren van Toetsersbijeenkomsten en –cursussen, evenals het opstellen en uitbrengen van het Handboek Toetsingen en artikelen ten behoeve van vakbladen enzovoort. Daarbij vervult zij sinds 2006 de helpdeskfunctie voor toetsers. Toetsers kunnen hier terecht met vakinhoudelijke dan wel procedurele vragen.

Het eerste kwartaal van het verslagjaar stond voor het secretariaat voornamelijk in het teken van de afwikkeling van vrijstellingsverzoeken, verzoeken om uitstel en/of anderszins (zie ook tabel 2, paragraaf 2.3) en overige administratieve voorbereidingen voor de toetsingen. Nadien lag het zwaartepunt bij het aanpassen van de toetsingsprogramma's en overige toetsingsdocumenten aan de aangepaste regelgeving, evenals het informeren van de toetsers hieromtrent middels nieuwsbrieven, de website en het nieuwe Handboek Toetsingen.

Per toetsing zijn door het secretariaat, zo mogelijk, drie toetsers ingepland waarvan één reservetoetsers. Hierbij is rekening gehouden met velerlei voorwaarden voor hun inzet. Te denken valt onder andere aan werkervaring, achtergrond (omvang en soort kantoor waarbij men werkzaam is), toetsingservaring, reisafstanden en vanzelfsprekend de agenda's en andere persoonlijke wensen ten aanzien van de inzetbaarheid.

Voorts is het secretariaat ook in 2009 geconfronteerd met vele vragen van getoetsten naar het doel, de inhoud en de wijze van toetsen. Tevens werden vaktechnische vragen van toetsers beantwoord. In de laatste maanden van het verslagjaar is het secretariaat druk doende geweest met de afwikkeling van de uitgevoerde (her)toetsingen en de voorbereidingen voor het nieuwe toetsingsjaar 2010.

§ 2.7 Toetsingskader en normering

Algemeen

De periodieke preventieve toetsingen zijn erop gericht vast te stellen of het stelsel van kwaliteitsbeheersing van een accountantspraktijk voldoet aan algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening. Tot de algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening worden, behalve de door de nationale overheid opgestelde wet- en regelgeving, de jurisprudentie ontleend aan het tuchtrecht voor accountants, overige jurisprudentie, de verordeningen en de vaktechnische publicaties van de NOVAA, en, indien relevant, ook de door het internationaal georganiseerde accountantsberoep opgestelde normen, gerekend. De Raad hanteert de volgende kernbeginselen bij de uitvoering van zijn taken:

- het door de Raad gehanteerde toetsingskader is gebaseerd op vigerende regelgeving;
- bij de beoordeling van de toetsingsdossiers hanteert de Raad het adagium: "mild waar het kan, streng waar het moet". Daar waar de norm klaar en duidelijk is, wordt gehandhaafd;
- het eindoordeel 'onvoldoende' is altijd gebaseerd op meerdere (structurele) tekortkomingen binnen het stelsel van kwaliteitsbeheersing;
- het principe van "hoor en wederhoor" wordt door de Raad altijd toegepast;
- accountantspraktijken worden gestimuleerd om het gewenste kwaliteitsniveau te bereiken middels verbetertrajecten;
- de gang naar de tuchtrechter wordt door de Raad ingezet als "ultimum remedium".

Werkgroep toetsingsinstrumentarium

In 2008 heeft de Raad de Werkgroep "Ontwikkeling Toetsingsinstrumentarium 2009 en Model Situationele Toetsingsaanpak" in het leven geroepen. In deze werkgroep namen onder andere twee toetsers deel, alsmede twee medewerkers vaktechniek van het Bureau van de NOVAA. Met deze samenstelling is een breed draagvlak beoogd.

De werkgroep stond in de eerste plaats voor ogen de toetsingsprogramma's en de oriënterende vragenlijsten, in het licht van de wijzigingen in de regelgeving per 1 januari 2009, te evalueren en daar waar nodig wijzigingen aan te brengen. In de tweede plaats is aan de werkgroep gevraagd zich te buigen over de vraag of de Raad voldoende collegiaal toetst en of daarbij zijn toetsers beschikken over een voldoende coachende instelling.

Naar aanleiding van de besprekingen van de toetsingsprogramma's in de werkgroep, heeft de Raad een toelichting bij de vragen van de toetsingsprogramma's op zijn website gepubliceerd. De toelichting heeft betrekking op vragen betreffende de fundamentele beginselen, de opdrachtaanvaarding en -continuatie, het werkprogramma en het besprekingsverslag. De werkgroep heeft tevens een handreiking gemaakt over hoe om te gaan met het toetsen van een praktijk met hoofdzakelijk samenstellingsopdrachten en een gering aantal assurance-opdrachten.

Voorts zijn de toetsingsprogramma's 2009 aangepast in verband met de vereenvoudiging van de regelgeving voor de samenstelpraktijk (NV COS 4410, Opdrachten tot het samenstellen van financiële overzichten en Nadere voorschriften accountantskantoren ter zake van aan assurance verwante opdrachten) en de invoering van de Wet voorkoming witwassen en financiering terrorisme (Wwft).

Ten slotte heeft de werkgroep de toetsingsprogramma's en de Oriënterende vragenlijsten elektronisch gemaakt. Het voordeel hiervan is onder andere dat de programma's en de vragenlijsten in één bestand staan waarin alleen de voor het soort opdracht relevante vragen verschijnen en dat de vragenlijsten digitaal kunnen worden ingevuld en aangeleverd.

De werkgroep is in 2008 viermaal en in 2009 eenmaal bijeen geweest.

§ 2.8 Uitkomsten toetsingen 2009

Algemeen

De Raad heeft in het verslagjaar geen aanwijzingen aangetroffen voor een systematisch voorkomende misstand in het accountantsberoep. Gezien de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen is de aandacht van de Raad ook in het verslagjaar vooral op de geconstateerde feiten gevestigd in relatie tot de daarvoor geldende normen en het daaraan vooraf door het Raad toegekende gewicht. Bij 76% van de in 2009 door de Raad en de geaccrediteerde koepelorganisaties gezamenlijk onderzochte situaties is men tot het oordeel gekomen dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Bij 24% van de getoetste accountantspraktijken was de aangetroffen situatie van een dusdanige aard dat tot het oordeel "voldoet niet" moest worden gekomen (zie ook tabel 3).

Uitkomsten toetsingen RvT, CKO en SRA	2009		2008	
		%		%
Totaal voldoende	245	76%	86	62%
Totaal onvoldoende	76	24%	53	38%
Totaal:	321	100%	139	100%
Reguliere toetsingen:				
Totaal voldoende	165	71%	68	57%
Totaal onvoldoende	69	29%	52	43%
Totaal:	234	100%	120	100%
Hertoetsingen:				
Totaal voldoende	80	92%	18	95%
Totaal onvoldoende	7	8%	1	5%
Totaal:	87	100%	19	100%
Eindoordeel aangehouden	24		35	

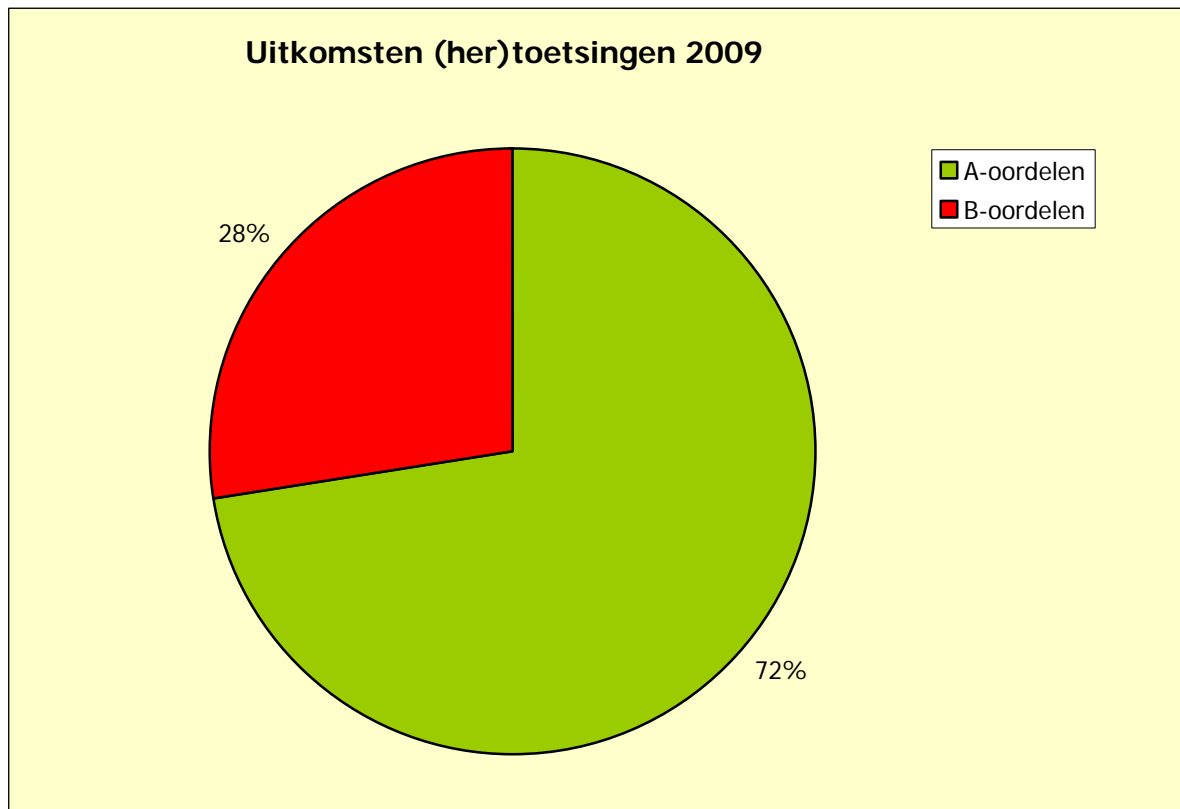
Tabel 3. Uitkomsten toetsingen 2008-2009 (RvT, CKO en SRA tezamen)

Toetsingsuitkomsten

In tabel 3 worden de uitkomsten weergegeven van het totaal van de in 2009 door de Raad en de geaccrediteerde koepelorganisaties gezamenlijk uitgesproken toetsingsoordelen ter zake van het kwaliteitsbeheersingssysteem van accountantspraktijken waar Accountants-Administratieconsulenten werkzaam zijn (exclusief het AFM domein).

In grafiek 1 zijn de uitkomsten van de door de Raad uitgevoerde (her)toetsingen opgenomen. 72 procent van alle (her)toetsingen die in 2009 door de Raad zijn uitgevoerd hebben geleid tot de conclusie dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet aan de gestelde eisen.

In het verslagjaar heeft de Raad in 24 gevallen het eindoordeel van de hertoetsing tijdelijk aangehouden. Dit betroffen accountantspraktijken die alsnog in de gelegenheid zijn gesteld om een verbeterplan in te dienen en de geconstateerde tekortkomingen binnen een door de Raad gestelde termijn te herstellen c.q. weg te nemen, omdat zij ingevolge de ten tijde van de (reguliere) toetsing geldende verordening deze mogelijkheid niet eerder hebben gehad. Na de verbetertermijn zal een aanvullende hertoetsing worden uitgevoerd. In enkele gevallen heeft een accountantspraktijk een laatste mogelijkheid tot herstel gekregen om de gang naar de tuchtrechter te voorkomen.

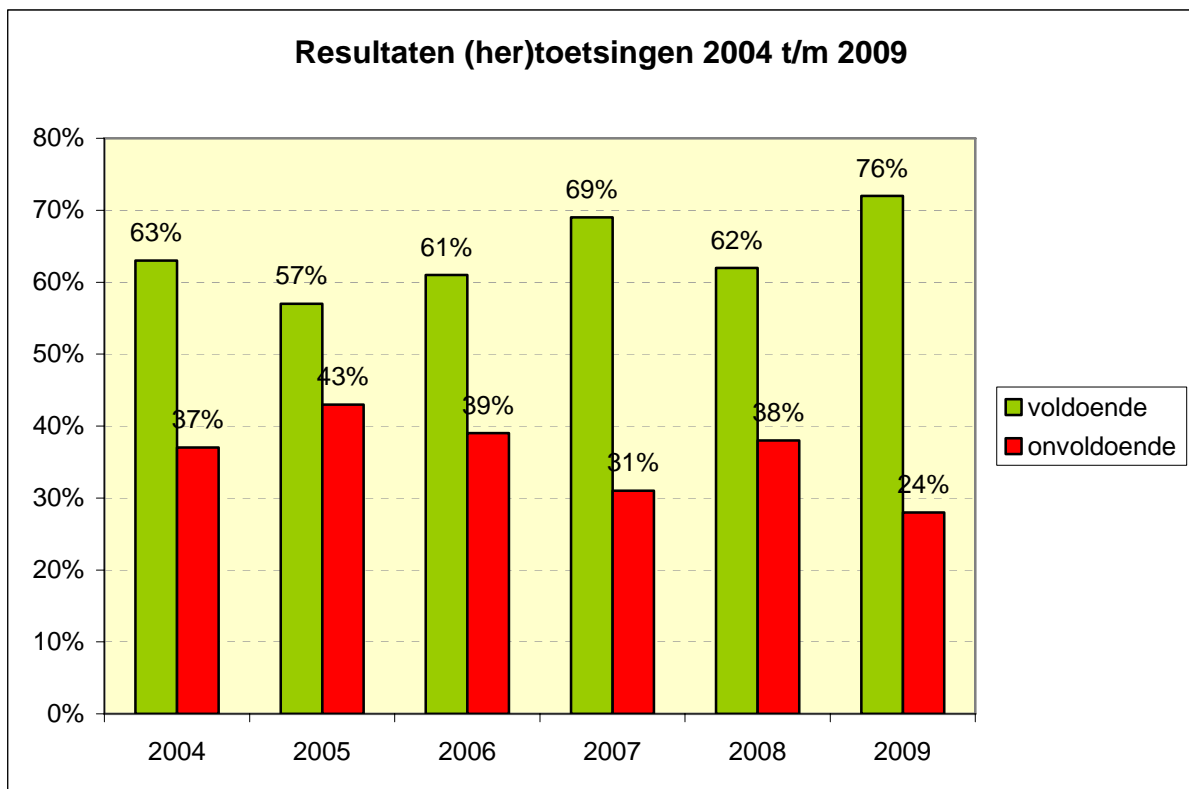
Grafiek 1. Uitkomsten (her)toetsingen Raad van Toezicht 2009

Indien het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing van een accountantspraktijk door de Raad wordt beoordeeld als voldoende, houdt dit in dat het stelsel, voor wat betreft het geheel, voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Bij het eindoordeel kunnen niettemin aanbevelingen worden gedaan inzake "relatief eenvoudige" tekortkomingen die door het toetsingsteam zijn geconstateerd, doch welke niet van doorslaggevende aard zijn geweest bij het vellen van een eindoordeel. Wanneer de conclusie van de Raad luidt dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing van een accountantspraktijk (excl. AFM domein) niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen, komt de Raad in beginsel op basis van meerdere geconstateerde negatieve bevindingen tot een dergelijke eindconclusie.

In het verslagjaar heeft de Raad in 16 gevallen het eindoordeel naar aanleiding van een reguliere toetsing, aangehouden. Dit betreffen accountantspraktijken die alsnog in de gelegenheid zijn gesteld om de geconstateerde tekortkomingen binnen een door de Raad gestelde relatief korte termijn te herstellen c.q. weg te nemen. Na deze termijn zal een aanvullende toetsing worden uitgevoerd, alvorens de Raad zich definitief zal uitspreken over het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing. Daarbij heeft de Raad in het verslagjaar gesprekken gevoerd met AA's, die op grond van de bevindingen van de toetsers een negatief eindoordeel zouden hebben gekregen, doch waarvan de Raad van mening was dat het stelsel van kwaliteitsbeheersing met relatief eenvoudige aanpassingen, op korte termijn alsnog zou kunnen voldoen aan de algemeen aanvaarde normen. Met deze AA's zijn afspraken gemaakt over de op korte termijn door te voeren verbeteringen.

In 2009 is de verbetering in de uitkomsten van de hertoetsingen ten opzichte van de uitkomsten van de reguliere toetsingen en ook ten opzichte van voorgaande toetsingsjaren, doorgezet. In 8% van de hertoetsingen moest worden geconcludeerd dat het kwaliteitsbeheersingssysteem niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen. De Raad weegt bij zijn oordeelsvorming de overtreding van normen aangaande de kwaliteit van het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing dan ook zwaar mee. Indien bij een hertoetsing geen als fundamenteel beschouwde overtredingen zijn geconstateerd, doch het toetsingsteam op basis van overige geconstateerde tekortkomingen het voorstel "voldoet niet" heeft gegeven en de accountantspraktijk niet eerder in de gelegenheid is gesteld om een verbeterplan bij de Raad in te dienen (omdat de verordening dat destijds niet voorschreef), stelt de Raad om redenen van rechtsgelijkheid, accountantspraktijken alsnog in de gelegenheid een door de Raad goed te keuren verbeterplan in te dienen dat is gebaseerd op de bij het eindoordeel gegeven aanwijzingen en aanbevelingen. De door de accountantspraktijk door te voeren maatregelen worden door middel van een (tussentijdse) aanvullende toetsing getoetst.

Hieruit kan worden afgeleid dat de eerder ingezette investering van getoetste accountantspraktijken in het stelsel van kwaliteitsbeheersing, door hen is doorgezet. Een aantal van de door de Raad hertoetste accountantspraktijken heeft aangegeven de toetsingen als positief te hebben ervaren en de eerder gedane aanbevelingen ter harte te hebben genomen en in de praktijk gebracht. De positieve lijn is tot en met het toetsingsjaar 2009 waar te nemen in het totaalbeeld (zie ook tabel 4). De behaalde resultaten in 2009 zijn beter dan in de voorgaande jaren.

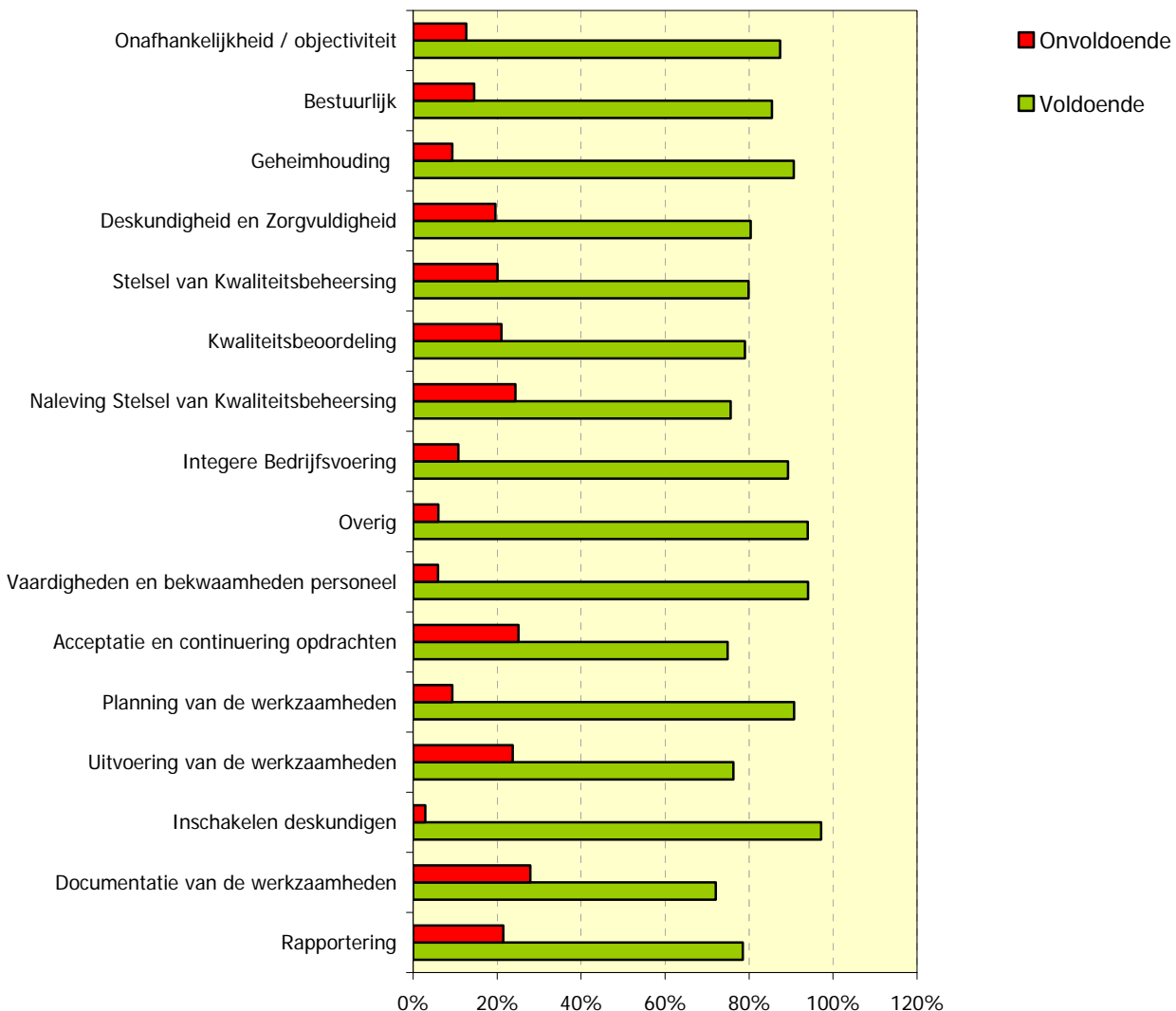

Tabel 4: resultaten (her)toetsingen 2004 t/m 2009 RvT, CTK en SRA gezamenlijk

Analyse uitkomsten toetsingen 2009

De Raad heeft in het afgelopen verslagjaar, mede op basis van de uitkomsten van de door de geaccrediteerde koepelorganisaties uitgevoerde toetsingen, wederom kunnen constateren dat het overgrote deel van Accountants-Administratieconsulenten het beroep met toewijding uitoefent. Kwaliteit staat daarbij hoog in het vaandel. Helaas moest er in 2009 naar aanleiding van de door de Raad uitgevoerde toetsingen ook worden geconcludeerd dat een deel, om de meest uiteenlopende redenen, aan de door de Raad in het kader van de kwaliteitsbeheersing van belang geachte aspecten minder aandacht heeft gegeven. In de hiernavolgende grafiek (2) worden de totaaluitkomsten weergegeven van de toetsingsonderdelen, zoals opgenomen in de recapitulatie en overige toetsingsprogramma's van de Raad.

Uitkomsten toetsingsonderdelen 2009

Grafiek 2: uitkomsten toetsingsonderdelen 2009 zoals opgenomen in de recapitulatie en overige toetsingsprogramma's van de Raad.

In grafiek 2 zijn de bevindingen van de Raad, uitgesplitst naar de onderscheiden onderdelen van de toetsing, in beeld gebracht. Toetsers rapporteren hun bevindingen aan de Raad namelijk naar acht te onderscheiden onderdelen: fundamentele beginselen (afhankelijk van de soort uitgevoerde opdrachten onderverdeeld in vijf of negen subcategorieën, hier valt ook de Permanente Educatie onder), vaardigheden en bekwaamheden van het personeel, acceptatie en continuering van opdrachten, planning van de werkzaamheden, uitvoering van de werkzaamheden, het inschakelen van deskundigen, documentatie van de werkzaamheden, alsmede rapportering.

Ten aanzien van elk van deze onderdelen dienen de toetsers tot een (sub)oordeel te komen. Op basis van deze (sub)oordelen komen de toetsers vervolgens tot een voorstel aan de Raad voor een eindoordeel. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat, indien op één der onderdelen van de toetsing tot het oordeel "voldoet niet" is gekomen, dit nog niet automatisch tot het voorstel hoeft te leiden om ook over de toetsing als geheel dit oordeel uit te spreken. De aard van de geconstateerde gebreken en de mate waarin niet aan bepaalde normen wordt voldaan, spelen daarbij een belangrijke rol. Een en ander dient in een dergelijke situatie door de toetsers in hun toetsingsverslag extra te worden gemotiveerd.

Opvallend vaak beschikken accountantspraktijken niet over procedures en vastleggingen ten behoeve van cliëntacceptatie en continuering van opdrachten, althans dit is niet gebleken uit de overgelegde dossiers. Voorts blijken AA's met name ten aanzien van de (overigens nauw met elkaar samenhangende) onderdelen "uitvoering van de werkzaamheden" en "documentatie van de werkzaamheden" relatief vaker dan ten aanzien van de overige aspecten van de toetsing, achter te blijven bij hetgeen van hen verwacht zou mogen worden. Daarbij blijkt uit de dossiers nog met regelmaat onvoldoende dat alle noodzakelijk te achten werkzaamheden zijn uitgevoerd. Ook de toegankelijkheid van de dossiers, alsmede het aantal en de inhoud van de in de dossiers opgenomen specificaties voldeden in een (te) groot aantal gevallen niet aan de daartoe door de beroepsgroep gestelde normen. Hierdoor is het voor de Raad, maar ook voor degene die als waarnemer voor de desbetreffende AA zou moeten invallen, niet of nauwelijks mogelijk zich een goed beeld te vormen van de aan een jaarrekening ten grondslag liggende feiten en van de deugdelijke grondslag van de bij die jaarrekening afgegeven verklaring.

Toetsingsonderdelen:	2009		2008	
	Voldoende	Onvoldoende	Voldoende	Onvoldoende
Fundamentele beginselen:				
Onafhankelijkheid / objectiviteit	88%	12%	78%	22%
Bestuurlijk	86%	14%	90%	10%
Geheimhouding	91%	9%	92%	8%
Deskundigheid en Zorgvuldigheid	80%	20%	74%	26%
Stelsel van Kwaliteitsbeheersing	80%	20%	64%	36%
Kwaliteitsbeoordeling	80%	20%	73%	27%
Naleving Stelsel van Kwaliteitsbeheersing	76%	24%	68%	32%
Integere Bedrijfsvoering	90%	10%	91%	9%
Overig	94%	6%	86%	14%
Vaardigheden en bekwaamheden personeel	95%	5%	92%	8%
Acceptatie en continuering opdrachten	75%	25%	60%	40%
Planning van de werkzaamheden	90%	10%	72%	28%
Uitvoering van de werkzaamheden	75%	25%	55%	45%
Inschakelen deskundigen	97%	3%	97%	3%
Documentatie van de werkzaamheden	71%	29%	55%	45%
Rapportering	78%	22%	73%	27%

Tabel 5. Overzicht uitkomsten toetsingsonderdelen 2008-2009.

Met uitzondering van het onderdeel "Fundamentele Beginselen ten aanzien van bestuurlijk, geheimhouding en integere bedrijfsvoering", hebben de getoetste accountantspraktijken in 2009 over de gehele linie een hoger percentage voldoende behaald.

Verbetertraject

Vanaf 1 januari 2006 is in de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing een bepaling opgenomen die, bij een onvoldoende eindoordeel, een getoetste accountantspraktijk verplicht om, binnen een door de Raad te stellen termijn, een door hem goed te keuren verbeterplan in te dienen. Het verbeterplan dient te zijn gebaseerd op de aanbevelingen en aanwijzingen die de Raad in zijn eindoordeel heeft gegeven.

In het verslagjaar hebben 102 accountantspraktijken een verbeterplan bij de Raad ingediend dat door de Raad is goedgekeurd. Op instructie van de Raad moest in enkele gevallen een aanvulling op het aanvankelijk ingediende plan worden ingediend, waarna het totaal uiteindelijk is goedgekeurd. Daarbij valt het de Raad op dat enkele accountantspraktijken een externe partij hebben ingeschakeld om de praktijk in het verbetertraject te begeleiden.

§ 2.9 Uitkomsten evaluatie Periodieke Preventieve Toetsingen

De Raad heeft, zoals in 2008, middels een schriftelijke enquête onderzoek gedaan onder getoetste praktijken naar de in 2009 uitgevoerde toetsingen. Enerzijds om na te gaan of de getoetste AA's daadwerkelijk ervaren dat de toetsing vruchten afwerpt, anderzijds om inzicht te verkrijgen in hoe de Raad zijn toetsingsinstrumenten kan optimaliseren.

Van de 284 accountantspraktijken, die de Raad in 2009 voor (her)toetsing heeft bezocht, hebben 104 praktijken een ingevulde vragenlijst geretourneerd. Dit betreft een response van 37%. Een dergelijk percentage levert een representatief beeld van de door de Raad uitgevoerde toetsingen op.

Evenals vorig jaar zijn 31 vragen voorgelegd aan de getoetste praktijken. De vragen hebben onder meer betrekking op de informatievoorziening voorafgaande aan de toetsing, de vakkundigheid van het toetsingsteam, de duidelijkheid, toepasbaarheid en weging van de Oriënterende vragenlijst, de toetsingsprogramma's en de bereikbaarheid van het secretariaat.

Sterke punten

De Raad scoort in 2009 hoog ten aanzien van de communicatie van de toetsingsdoelstelling, de tijdige bekendmaking van de toetsingsdatum en de samenstelling van het toetsingsteam. De vakkundigheid van de toetsers scoort zelfs zeer hoog, namelijk 98%. Verder geeft 90% van de getoetste AA's een hoge waardering voor de aanwijzingen en aanbevelingen van het toetsingsteam en voor het voorstel voor het eindoordeel. De Raad is uiteraard ingenomen met deze uitkomsten en concludeert naar aanleiding hiervan dat praktijken meer en meer doordrongen raken van de effectiviteit van een (her)toetsing.

Aandachtspunten

Uit het onderzoek blijkt voorts dat sommige getoetste AA's (27%) de Oriënterende vragenlijst als verwarrend hebben ervaren. Daarnaast heeft 33% van de respondenten aangegeven dat niet alle vragen uit de Oriënterende vragenlijst op hun situatie toepasbaar zijn, dit is de laagste score uit alle 31 vragen. Met name AA's met eenmanspraktijken hebben dit kenbaar gemaakt. De Raad is hieraan reeds tegemoet gekomen door de recente aanpassing van de lay-out van de toetsingsprogramma's waardoor een aantal vragen automatisch wegvallen die niet voor bepaalde soorten praktijken van toepassing zijn. Ook hebben respondenten aangegeven dat de gestelde termijn van twee weken voor de invulling en retourzending van de Oriënterende vragenlijst soms te kort is. Uit de suggesties van de respondenten blijkt dat praktijken hiervoor minimaal een maand de gelegenheid zouden willen hebben. Gelet op de permanente beschikbaarheid van de vragenlijst op de website van de Raad, is aan deze wens niet tegemoet gekomen.

Aan de veelvuldig geuite behoefte van de respondenten aan een onderscheidend keurmerk in de sfeer van 'be good and tell it', is met ingang van 1 januari 2010 door middel van artikel 13 van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing voldaan.

§ 3.0 Start tuchtrechtprocedures

Vanaf 1 mei 2009 wordt het tuchtrecht uitgeoefend door de Accountantskamer van de Rechtbank te Zwolle. De Raden van Tucht in Amsterdam en Den Haag handelen evenwel nog de zaken af die voor die datum aanhangig zijn gemaakt. Klachten die bij de Accountantskamer worden ingediend, moeten betrekking hebben op het beroepsmatig handelen van de accountant. Meer specifiek moet het gaan om het beroepsmatig handelen van de accountant in strijd met de gedrags- en beroepsregels en om het beroepsmatig handelen van de accountant in strijd met het belang van een goede uitoefening van het accountantsberoep. De Raad betracht terughoudendheid met betrekking tot het starten van tuchtrechtprocedures. Hij hanteert als uitgangspunt dat deze maatregel feitelijk beperkt dient te zijn tot bepaalde, voor het functioneren van het accountantsberoep als fundamenteel beschouwde, overtredingen.

In 2009 zijn 25 praktijken door de advocaat van de Raad gesommeerd om alsnog aan hun verplichtingen te voldoen. In het verslagjaar zijn uiteindelijk, na de sommatie, 18 dossiers ter beoordeling aan de tuchtrechter voorgelegd. In 8 van deze zaken betrof het de weigering van een accountantspraktijk om medewerking te verlenen aan de (her)toetsing. In 4 gevallen werd de verplichting tot het indienen van een verbeterplan niet nagekomen. In zes situaties bleken accountantspraktijken na hertoetsing nog steeds niet te voldoen aan de gestelde eisen.

In het onderstaande overzicht is opgenomen hoeveel en op welke gronden, klachten zijn ingediend bij de Raad van Tucht dan wel de Accountantskamer te Zwolle. Tevens is opgenomen wanneer de uitspraak is geweest of nog te verwachten is.

Aard Klacht:	Aantal:	Instantie:	Uitspraak:
Weigering medewerking hertoetsing	7	4 klachten bij de Accountantskamer Zwolle 3 klachten bij de Raad van Tucht (Amsterdam/Den Haag)	3 uitspraken in 2009 4 verwacht in 2010
Weigering medewerking aanvullende toetsing	1	Klacht bij Accountantskamer Zwolle	1 verwacht in 2010
Weigering indienen verbeterplan	4	3 klachten Accountantskamer Zwolle 1 klacht Raad van Tucht Amsterdam	3 verwacht 2010 1 uitspraak 2009
Tweede onvoldoende hertoetsing	6	6 klachten Accountantskamer Zwolle	6 verwacht in 2010

Tabel 6. Overzicht ingediende klachten Raad van Toezicht 2009.

In 7 gevallen heeft juridische bijstand door de advocaat van de Raad ertoe geleid dat accountantspraktijken alsnog aan hun verplichtingen hebben voldaan.

Uitspraken Accountantskamer

In 2009 heeft de Accountantskamer zich uitgesproken in een tweetal procedures die door de Raad als klacht ter beoordeling aan hem zijn voorgelegd. De Accountantskamer heeft ten aanzien van de zaak waarin een AA heeft geweigerd medewerking te verlenen aan een hertoetsing geoordeeld dat het stelsel van toetsing met zich brengt dat een accountant de medewerking aan een (her)toetsing niet zonder meer mag onthouden, indien hij van oordeel is dat hij geen accountantspraktijk meer voert. Het is strijdig met het belang van een goede uitoefening van het accountantsberoep indien de toezichhoudende taak van de Raad daarmee op een dergelijke eenvoudige wijze door een accountant zou kunnen worden doorkruist. Hiermee zou de taak van de Raad ook onuitvoerbaar worden, aldus de Accountantskamer. De accountant kan medewerking slechts onthouden, indien geoordeeld moet worden dat de Raad ten tijde van het verzoek tot medewerking geen redelijk vermoeden kon hebben dat de accountant werkzaam is in een accountantspraktijk.

De Accountantskamer legde de maatregel op van een tijdelijke doorhaling van de inschrijving van betrokkene AA in het Ledenregister voor de duur van zes maanden, alsmede opname van deze maatregel in het register.

Ten aanzien van de tweede zaak waarin een AA eveneens weigerde medewerking te verlenen aan een hertoetsing, heeft de Accountantskamer de door de Raad voorgelegde klacht ook gegrond verklaard. Bij dit oordeel heeft de Accountantskamer de omstandigheden van het geval in aanmerking genomen, waaronder het feit dat de AA er tijdens de zitting blijk van heeft gegeven inmiddels de ernst van de situatie in te zien en heeft door het opleggen van een maatregel van berisping en een geldboete gepoogd te bewerkstelligen dat alsnog binnen een aanvaardbare termijn aan de verplichtingen zal worden voldaan.

Uitspraak College van Beroep voor het Bedrijfsleven

In oktober 2006 werd bij een accountantspraktijk een toetsing door de Raad uitgevoerd. Naar aanleiding van die toetsing kwamen de toetsers tot de bevinding dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing op de onderdelen 4 (Planning van werkzaamheden) en 7 (Documentatie van de werkzaamheden) niet voldeed aan de eisen die daaraan mochten worden gesteld. De bevindingen hebben de toetsers geen aanleiding gegeven om te oordelen dat het stelsel van kwaliteitsbeheersing als geheel niet voldeed, en zij adviseerden de Raad om tot het eindoordeel 'voldoet' te komen.

De Raad heeft, bij bestudering van het toetsingsdossier, evenwel aanleiding gezien om af te wijken van het geformuleerde voorstel en heeft derhalve het eindoordeel 'voldoet niet' afgegeven. In de motivering van het eindoordeel geeft de Raad aan dat uit de bevindingen van het toetsingsteam niet alleen is gebleken dat de onderdelen 4 en 7 niet voldeden, maar dat zij gelet op hun bevindingen op de onderdelen 3 (Acceptatie en continuering van opdrachten) en 5 (Uitvoering werkzaamheden), op die onderdelen evenmin tot het oordeel 'voldoet' hebben kunnen komen.

Tegen dit eindoordeel maakte de accountantspraktijk bezwaar bij het bestuur van de NOvAA. Tegen de afwijzing van het bezwaar heeft de accountantspraktijk vervolgens beroep ingesteld bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Het CBb constateerde een gebrek in de motivering van het eindoordeel en droeg de NOvAA op een nieuwe beslissing op bezwaar te nemen. Deze beslissing is op dit moment nog niet genomen.

Uit de uitspraak blijkt, dat als de Raad aan het eindoordeel de motivering ten grondslag legt dat de toetsers op de onderdelen 3 en 5 niet tot een 'voldoet' oordeel hadden kunnen komen, die motivering zonder nader onderzoek naar de bevindingen van de toetsers, niet voldoet aan de eisen van deugdelijkheid en kenbaarheid. Uit de uitspraak valt verder op te maken, dat als de Raad het eindoordeel had gemotiveerd door aan te geven dat de 'voldoet niet' oordelen op de onderdelen 4 en 7 al tot het eindoordeel 'voldoet niet' hadden moeten leiden, het eindoordeel wel voldoende gemotiveerd zou zijn geweest.

Hoofdstuk 3. Overige werkzaamheden van de Raad

§ 3.1 Inleiding

Goed overleg met alle op het speelveld van kwaliteitsbeheersing van accountants actieve spelers (waaronder het CTK en de SRA) acht de Raad van groot belang. Ook in het verslagjaar heeft de Raad zich ingespannen om met de desbetreffende organisaties van gedachten te wisselen over het toezicht op de kwaliteitsbeheersing bij accountantspraktijken. Deze communicatie verliep daarbij voor een deel "generiek" (gericht op een of meerdere doelgroepen als geheel) en voor een deel "specifiek" (gericht op een specifieke organisatie).

§ 3.2 Overleg met het bestuur van de NOvAA

In het verslagjaar heeft de Raad met het bestuur van de NOvAA overlegd. Deze overleggen hebben ofwel plaatsgevonden tussen de Raad en (een delegatie van) het Bestuur, ofwel tussen de voorzitter en vice-voorzitter van de Raad en de voorzitter van het Bestuur en de algemeen directeur van het Bureau van de NOvAA. Mede als gevolg van het gewijzigde bestuursmodel is afgesproken dat de Raad tenminste eenmaal per jaar met het voltallige bestuur van de NOvAA zal vergaderen en enkele malen per jaar (zo vaak als nodig geacht) in een klein overleg met de directeur en de voorzitter van het NOvAA-bestuur.

In het periodieke klein overleg is dit jaar onder andere aan de orde gekomen de vraag onder welke omstandigheden de Raad aan de AFM een melding moet doen omtrent een onvoldoende eindoordeel naar aanleiding van een (her)toetsing bij een accountantspraktijk met een Wta-vergunning. De vraag was met name of dit al zou moeten na een eerste aftoetsing of nadat de praktijk een verbeterplan heeft ingediend en voor een tweede keer wordt afgetoetst.

Met het oog op de eerder tussen de NOvAA en de AFM gemaakte afspraken om, voor zover rechtens toegestaan, tot uitwisseling te komen van signalen die relevant kunnen zijn voor de doelstellingen van de NOvAA, respectievelijk de AFM², heeft het NOvAA-bestuur besloten om geconstateerde ernstige incidenten bij te toetsen en getoetste kantoororganisaties die relevant zijn voor de doelstelling van de AFM en de NOvAA te melden aan de AFM. Verder zal de Raad een negatief eindoordeel in daartoe geëigende gevallen aan het NOvAA-bestuur melden met daarbij een advies ten aanzien van het al dan niet melden aan de AFM. Wanneer het bestuur wil afwijken van het advies zal eerst met de Raad overleg worden gevoerd.

§ 3.3 Overleg en samenwerking met externe instanties

CKO en SRA

Samen met het CKO en de SRA heeft een delegatie van de Raad deelgenomen aan de Werkgroep Herziening Toetsingsinstrumentarium 2009. Uitgangspunt voor de vorming van deze werkgroep was het streven om te komen tot een gezamenlijk en functioneel gelijkwaardig toetsingsinstrumentarium. Tot uitgangspunt is gekozen om het instrumentarium, waar mogelijk, te differentiëren naar de omvang en complexiteit van de uitgevoerde opdrachten en de specifieke situatie. Binnen de werkgroep is ruime aandacht besteed aan de normering van het instrumentarium voor wat betreft de praktijken "andere assurance" en "aan assurance verwante opdrachten".

² Deze signalen kunnen naar aanleiding van toetsingen of anderszins zijn verkregen. De informatie-uitwisseling is met ingang van het doorlopend toezicht aanvangen op 1 oktober 2008.

In oktober 2009 heeft overleg plaatsgevonden tussen de Raad, het CKO en de SRA (tripartite overleg). Gesproken is onder meer over de voortgang van de toetsingsprocessen van genoemde instanties, de toetsingsinstrumentaria en de aan toetsers te stellen kwaliteitseisen. Het overleg zal medio 2010 worden voortgezet.

AFM

Conform afspraak heeft de Raad zijn toetsingen ook in 2009 uitsluitend verricht op basis van eigen bevoegdheden en ten behoeve van eigen doelstellingen, welke zijn gebaseerd op de Wet AA en verordeningen van de NOvAA. De Raad heeft geen ernstige incidenten geconstateerd bij accountantspraktijken met een Wta-vergunning waarvan melding gedaan moest worden bij de AFM.

Hoofdstuk 4. Samenvatting

Algemeen

De Raad van Toezicht is eind 2002 ingesteld door de Algemene Ledenvergadering van de NOvAA, de bij wet geregelde publiekrechtelijke beroepsorganisatie van AA-Accountants. De taak van de Raad is het uitvoeren van periodieke preventieve toetsingen onafhankelijk van de getoetsten en, indien sprake is van een redelijk vermoeden van niet-naleving van de voor accountants geldende beroepsnormen, het instellen van onderzoeken.

In de Algemene Ledenvergadering van 15 juni 2009 zijn de aangepaste verordeningen, waaronder die verordeningen die voor de Raad van belang zijn, door een meerderheid van de aanwezige AA's aangenomen en in 2010 in werking getreden. Hiermee is het standpunt van een overgrote meerderheid van de NOvAA-leden ten aanzien van (het toezicht op) de kwaliteitsbeheersing binnen de beroepsgroep nogmaals bevestigd.

Het toetsingsjaar 2009 heeft zich, naast de uitvoering van de in 2009 geplande (her)toetsingen, vooral gekenmerkt door de voorgenomen fusie van de NOvAA met het NIVRA. De gevolgen voor de Raad zijn thans nog niet te overzien. De Raad vertrouwt erop dat bijzondere aandacht zal worden gegeven aan de verworvenheden en resultaten van de toetsingssystematiek, zoals deze in de afgelopen jaren is ontwikkeld en toegepast.

Doelstelling toetsingen van de Raad

De algemene doelstelling van het door de Raad uitgeoefende toezicht is het bevorderen van de kwaliteit van de dienstverlening door (openbare) AA-Accountants. Hiermee wordt in het bijzonder beoogd het vertrouwen van het maatschappelijk verkeer in het werk van de AA-Accountant te handhaven en, indien mogelijk, te vergroten.

Uitkomsten toetsingen van de Raad

De Raad heeft in het verslagjaar en eerdere toetsingsjaren geen aanwijzingen kunnen vinden voor een systematisch voorkomende misstand in het accountantsberoep. Bij 76% van de in 2009 door de Raad en de geaccrediteerde koepelorganisaties gezamenlijk onderzochte situaties is men tot het oordeel gekomen dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Bij 24% van de getoetste accountantspraktijken was de aangetroffen situatie van een dusdanige aard dat tot het oordeel "voldoet niet" moest worden gekomen.

De behandeling en afwikkeling van vrijstellingsverzoeken en verzoeken om uitstel is in de loop der jaren een arbeidsintensief proces geworden. Enerzijds door het toenemend aantal verzoeken, anderzijds door het gebrek aan onderbouwing middels argumentatie en/of gebrek aan bewijsdocumentatie. In het verslagjaar hebben 97 accountantspraktijken een beroep gedaan op een vrijstellingsgrond exclusief de uiteindelijke uitschrijvingen (82 kantoren) uit het NOvAA-register. Gezien deze ontwikkeling heeft de Raad beslist om zijn richtlijnen en procedures met betrekking tot het verlenen van vrijstellingen en uitstel voor de komende toetsingsjaren aan te scherpen en heeft hij het NOvAA-Bestuur geadviseerd de relevante bepalingen in de Verordening op de PPT aan te scherpen voor het indienen van een herhaald vrijstellingsverzoek, aangezien geconstateerd is dat het herhaaldelijk indienen van vrijstellingsverzoeken (op verschillende gronden) door sommige AA's wordt gebruikt om de uitvoering van een toetsing enige jaren uit te stellen. Door de invoering van de staffel voor elk tweede en volgend verzoek, wordt bewerkstelligd dat hierover niet te licht wordt gedacht. De staffelmethode is aangenomen tijdens de Algemene Ledenvergadering van 15 juni 2009 en opgenomen in de Verordening op de Tarieven Periodieke Preventieve Toetsing.

Tuchtrechtprocedures

In 2009 zijn 25 praktijken door de advocaat van de Raad gesommeerd om alsnog aan hun verplichtingen te voldoen. In het verslagjaar zijn uiteindelijk, na de sommatie, 18 dossiers ter beoordeling aan de tuchtrechter voorgelegd. In 8 van deze zaken betrof het de weigering van een accountantspraktijk om medewerking te verlenen aan de (her)toetsing. In 4 gevallen werd de verplichting tot het indienen van een verbeterplan niet nagekomen. In zes situaties bleken accountantspraktijken na hertoetsing nog steeds niet te voldoen aan de gestelde eisen.

Uitkomsten overige werkzaamheden van de Raad

In het verslagjaar heeft de Raad regelmatig met het bestuur van de NOVAA overlegd. Daarnaast is overleg gevoerd over de toetsingsystematiek met het CKO, de SRA en de Werkgroep Toetsingsinstrumentarium.

Bijlage I: lijst van gebruikte afkortingen en definities

GEBRUIKTE AFKORTINGEN:

AA:	Accountant-Administratieconsulent
AFM:	Autoriteit Financiële Markten
ALV:	Algemene Ledenvergadering
Awb:	Algemene wet bestuursrecht
BFT:	Bureau Financieel Toezicht
BLV:	Buitengewone Ledenvergadering
Bta:	Besluit toezicht accountantsorganisaties
CBB:	College van Beroep voor het bedrijfsleven
CKO:	College Kwaliteitsonderzoek
CTK:	College Toetsing Kwaliteit (NIVRA)
HRA:	Handleiding Regelgeving Accountancy
NIVRA:	(Koninklijk) Nederlands Instituut van Registeraccountants
NOvAA:	Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten
NVAK 'assurance':	Nadere Voorschriften Accountantskantoren ter zake door of namens deze kantoren uitgevoerde assurance-opdrachten, anders dan wettelijke controles in de zin van de Wta (AA)
NVAK AAV:	Nadere Voorschriften Accountantskantoren ter zake door of namens deze kantoren uitgevoerde aan assurance verwante opdrachten
NV COS:	Nadere voorschriften controle- en overige standaarden
RvT:	Raad van Toezicht Beroepsuitoefening Accountants-Administratieconsulenten
SRA:	Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten
VAO:	Verordening Accountantsorganisaties
VPPT:	Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing
VRvT:	Verordening op de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's
WAA:	Wet op de Accountants-Administratieconsulenten
Wta:	Wet toezicht accountantsorganisaties
Wtra:	Wet tuchtrechtspraak accountants
Wwft:	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

GEBRUIKTE DEFINITIES:

Accountantskantoor:	de organisatorische eenheid waarbinnen een of meer AA's voor een cliënt bedrijfsmatig professionele diensten, bestaande uit assurance en aan assurance verwante opdrachten, verrichten, die niet beschikt over de in afdeling 2.1 van de Wta bedoelde vergunning; of de accountantsorganisatie ter zake van uitgevoerde professionele diensten bestaande uit assurance en aan assurance verwante opdrachten, die niet onder de werkingssfeer van de Wta vallen.
Accountantsorganisatie:	de onderneming of instelling die bedrijfsmatig wettelijke controles verricht, dan wel een organisatie waarin zodanige ondernemingen of instellingen met elkaar zijn verbonden, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, van de Wta, waaraan een vergunning als bedoeld in artikel 5 van die wet, is verleend, uitsluitend ter zake van de werkingssfeer van de Wta.
Accountantspraktijk:	het accountantskantoor en de accountantsorganisatie.